

secrationes, si diœcesani episcopi gratis voluerint exhibere, a quolibet Catholico suscipiatis episcopo; nec cellarum vestrarum ubilibet positarum fratres pro qualibet interdictione vel excommunicatione divinatorum officiorum suspensionem patiantur; sed tam monachi ipsi quam et famuli eorum, et qui se monasticæ professioni devoverunt, clausis ecclesiarum januis, non admissis diœcesanis, divinæ servitutis officia celebrent, et sepulturæ debita peragant. Præterea quascunque possessiones, quæcunque bona idem monasterium in præsentiarum juste et canonice possidet, aut in futurum concessione pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis justis modis Deo propitio poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus et illibata permaneant; in quibus hæc propriis duximus exprimenda nominibus:

In Burgundia ecclesiam de Villafranca, ecclesiam de Barberiaco, monasterium de Prims, ecclesiam de Belna cum appendiciis suis; in Francia ecclesiam Montis-Desiderii, ecclesiam de Dompetra, ecclesiam de Crispeio; in Provincia monasterium juxta Montem-Pessulanum; in Tolosano episcopatu ecclesias Sanctæ Columbæ; in Hispanias, Nazaram, S. Isidorum, S. Zoelum de Carnione, S. Romanum de Pernis, Villamviridem, Villamfrancam, Valamviridem, Palumbarium, Bodinum, Vimeneriam, S. Martinum de Nebda, S. Vincentium de Salamantica, Sanctam Columbam de Burgis, Cornilanam, quæ propriæ Cluniacensi monasterio datæ sunt. C Item in Nivernensi episcopatu monasterium de Albiniaco quod ad Charitatem pertinet. In Francia monasterium de Causiaco, quod ad S. Martinum de Campis pertinet, canonicalem ecclesiam de Abbeyvilla. Item ecclesiam de Rua, quæ ad monasterium de Abbeyvilla pertinet. In episcopatu de Castro, ecclesiam S. Petri de Aliano; in episcopatu Tusculanensi ecclesiam S. Mariæ de Pessulo [Pesculo]; in episcopatu de Orbeveteri, ecclesiam S. Mariæ de Aquamola, et ecclesiam S. Angeli.

Prohibemus autem ne infra parochias ad jus Cluniacensis monasterii pertinentes, absque Cluniacensis abbatis assensu ullus ecclesiam vel capellam ædificare præsumat, salva in omnibus sedis apostolicæ auctoritate. Inhibemus autem ne terras, seu possessiones alias, et thesaurus ecclesiarum vestrarum liceat alicui vendere, seu alio modo alienare, vel loco pignoris obligare, vel alicui fratrum vestrorum pro aliquo fide jubere absque consensu abbatis et capituli vestri, aut majoris et sanioris partis. Quod si factum fuerit, decrevimus irritandum. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat præfatum monasterium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu aliquibus vexationibus fatigare, sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione aut sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Si qua igitur in futurum ecclesiastica sæcularisve persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens,

contra eam venire ten'averit, secundo tertiove commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui careat dignitate, reamque se iudicio divino existere de perpetrata iniquitate cognoscat; et a sacratissimo corpore et sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ subjaceat ultioni. Cunctis autem eidem loco sua jura servantibus, sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis percipiant, et apud districtum judicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen.

Ego Clemens Catholicæ Ecclesiæ episcopus.

TACERE VOLUNTATEM TUAM DOCE ME, DOMINE.

Ego Joannes presbyter cardinalis tituli Sancti Marci.

Ego Laborans presbyter cardinalis Sanctæ Mariæ Trans-Tiberim tituli Calixti.

Ego Albinus presbyter card. tit. Sanctæ Crucis in Hierusalem.

Ego Melior presb. card. SS. Joannis et Pauli tit. Pamachii.

Ego Jacobus diaconus card. S. Mariæ in Cosmedin.

Ego Octavianus SS. Sergii et Bacchi diaconus cardinalis.

Ego Gofridus S. Mariæ in Via Lata diaconus cardinalis.

Ego Petrus S. Nicolai in Carcere Tulliano diaconus card.

Ego Radulphus G. Georgii ad Velum Aureum diaconus card.

Datum Laterani, per manum Moysi Lateran. can. vices agentis cancellarii, v Kal. Martii, indict. vi, Inearn. Dominicæ anno 1187, pontificatus vero domni Clementis papæ III anno 1.

XXVI.

Abbatum S. Benedicti Padilironensium electionem jubet secundum monasterii Cluniacensis privilegia fieri.

(Laterani, Febr. 26.)

[*Bibliotheca Cluniac.*, p. 1452.]

CLEMENS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Hugoni abbati, et conventui Cluniacensi, salutem et apostolicam benedictionem.

Privilegiis, quæ a sede apostolica Cluniacensi monasterio indulta sunt, diligenter inspectis, manifeste cognovimus quod Beati Benedicti monasterium a prædecessore nostro bonæ memoriæ, Gregorio papa VII, Hugoni Cluniacensi abbati ejusque successoribus commissum est, ut in ejus gubernatione, atque custodia et potestate habeant, et studium procurationis impendant; obeunte quoque ipsius loci abbate, eorum semper provideat diligentia, quatenus idonea et huic officio digna in loco regiminis secundum Beati Benedicti Regulam subrogetur persona, et quicquid in Monasterio ad augmentum et observationem monasticæ religionis institui vel emendari oportuerit, eorum semper

ministerio et dispensatione pariter impleatur, salva quidem in omnibus auctoritate apostolicæ sedis. cuius juris ille locus existit. Idipsum quoque ab ipsius Gregorii successoribus prædecessoribus nostris, et præcipue papa Calixto felicis memoriæ, statutum est et confirmatum: qui in sua confirmatione addidit ut, in eodem Beati Benedicti monasterio, sine Cluniacensis abbatis consilio, provisione et præcepto abbas nullatenus eligatur, nullusque episcoporum sine commendatitiis litteris Clun. abbatis eidem electo consecrationis vel ordinationis manum imponat. Alioquin et consecrator tanquam constitutio is apostolicæ prævaricator graviori subjaceat ultioni, et consecrati electio sive ordinatio, donec apostolicæ sedi et eidem, Clun. monasterio satisfiat, irrita habeatur. Tempore autem beatæ memoriæ Lucii papæ prædecessoris nostri, Petrus tunc abbas monasterii vestri, tam per se quam per fratres suos, prædecessoribus ejusdem Lucii papæ, et ipsi etiam sæpius conquestus fuit quod eodem P. inconsulto fratres prædicti monasterii S. Benedicti contra supradictum tenorem sibi abbatem elegerant, et debitam ei obedientiam ac reverentiam subtrahebant. Unde prædecessor noster felicis memoriæ Innocentius papa per litteras eis suas mandavit, ut Guillelmus abbas, qui abbate et fratribus Cluniacensibus inconsultis electus et ordinatus fuerat, cum honestis et discretis personis de fratribus suis monasterium et fratres Clun. adiret, et eidem P. abbati obedientiam ac reverentiam, quemadmodum prædecessor suus bonæ memoriæ Henricus abbas exhibuerat, devote et humiliter exhiberet. Quo nequaquam per eos impieto, et fratribus Clun. in sua querimonia persistentibus, idem Lucius papa per sua eis scripta mandavit, ut memoratus G. abbas cum honestis et discretis personis, et privilegiis sui monasterii, præteritis Beati Andreæ octavis, ejus se conspectui præsentaret, ut, utriusque partis causa cognita, pacem inter eos auxiliante Domino reformaret. Fratribus autem vestris eodem termino sæpe dicti Lucii conspectui præsentatis, nec ipse venit, nec per fratres suos qui venerant, pax inter partes potuit reformari. Quia igitur tam manifeste Clun. monasterii justitiæ idem Lucius ulterius deesse non poterat, per apostolica eis scripta mandavit atque præcepit, quatenus ipse G. abbas cum honestis et discretis personis de fratribus suis, occasione et dilatione remota, Cluniacense monasterium visitaret, atque prædicto P. abbati obedientiam ac reverentiam, quam prædecessores sui prædecessoribus ipsius P. exhibuerant, humiliter exhiberet; quod si infirmitate gravatus per se id adimplere non posset, per meliores personas ipsius monasterii adimpleret. Nos igitur prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes, ne de cætero in eodem S. Benedicti monasterio, nisi juxta prædictum tenorem privilegiorum sedis apostolicæ abbatis fiat electio, ad exemplar sæpe dicti Lucii auctoritate apostolica

prohibemus. Quod si facta fuerit, irrita et vacua habeatur.

Datum Laterani, iv Kal. Martii. Pontificatus nostri anno primo.

XXVII.

Hugoni abbati et conventui Cluniacensi monasterium S. Germani Antissiodorensis addicit.

(Laterani Febr. 26.)

[BALUZ., *Miscell.* ed. Mansi, II, 177.]

CLLEMENS episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis HUGONI abbati et conventui Cluniacensi salutem et apostolicam benedictionem.

Quanto specialius cœnobium vestrum beati Petri juris existit et ad nostram provisionem nullo mediante pertinet et tutelam, et vos et prædecessores vestri in eo cœlestis magisterio subditi disciplinæ per infusionem sancti Spiritus odorem honestatis et religionis in vestro hactenus ordine observatæ latius expandistis, tanto ad conservandum jura illæsa et justas devotionis vestræ petitiones benignius admittendas, tenemur existere promptiores. Quia igitur, sicut ex scriptis S. quondam comitis Blesensis et A. uxoris ejus et felicis recordationis Urbani secundi et Paschalis, Romanorum pontificum, sub sigillis dilectorum filiorum nostrorum B. Sancti angeli et S. Sanctæ Mariæ in Via Lata a cardinalium, sedis apostolicæ legatorum, ad præsentiam bonæ memoriæ Urbani tertii prædecessoris nostri transmissis innotuit, monasterium Sancti Germani Antissiodorensis, in quo adeo per negligentiam provisorum regularis observantia perierat, disciplinæ et terrenæ defecerant facultates, quod ejus custodia abjectis traderetur personis, ad preces prædicti comitis monasterii ejusdem patroni et bonæ memoriæ Humbaldi tunc Antissiodorensis episcopi et aliorum plurium prædictus Urbanus secundus, antecessor noster, beato Hugoni, tunc monasterii vestri abbati, et successoribus ipsius provida deliberatione concessit secundum beati Benedicti Regulam reformandum et sub ordine monasterii Cluniacensis futuris temporibus perpetuo possidendum, sic tamen quod monasterium ipsum abbatis non debeat provisione carere; quam concessionem et prædicti comitis donationem prædictus D Paschalis et Urbanus tertius, prædecessores nostri, postmodum confirmarunt, et nos eorum vestigiis inhærentes ad exemplar ipsorum eandem concessionem ratam esse decernimus et præsentis scripti pagina confirmamus, statuentes ut nulli omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Laterani, iv Kal. Martii, pontificatus nostri anno primo.

XXVIII.

Archiepiscopis et episcopis interdicit, ne de cætero nisi cum ad Cluniacensium fratrum prioratus vi-